

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 623/2012-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. decembra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť M. L., B., zastúpenej advokátom JUDr. L. K., B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. 4 T 138/2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. L. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. novembra 2012 doručená sťažnosť M. L., B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. L. K., B., ktorou namieta porušenia svojho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane

ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 T 138/2008.

Zo sťažnosti vyplýva:

„Sťažovateľka... v procesnom postavení poškodenej... bola účastníčkou trestného konania, vedeného pred Okresným súdom Nitra, č. k.: 4T 138/2008... Trestné konanie bolo... právoplatne skončené... 05. 10. 2010...

Podaním zo dňa 11. 10. 2010 som... podala Okresnému súdu... návrh podľa § 557 ods. 2/ Tr. por. – ktorým som ako poškodená žiadala priznať náhradu trov trestného konania...

Dňa 02. 08. 2012 som podala predsedovi Okresného súdu Nitra sťažnosť proti porušovaniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov... Listom č. Spr 2162/12 zo dňa 21. 08. 2012 mi bolo zo strany predsedu Okresného súdu Nitra oznámené, že po prešetrení mojej sťažnosti bolo zistené, že predmetný trestný spis bol dňa 09. 02. 2011 postúpený Okresnému súdu Bratislava II na základe jeho žiadosti, pričom pred postúpením spisu skutočne nebolo o mojom návrhu rozhodnuté. Zároveň mi bolo oznámené, že dňa 14. 08. 2012 bol Okresný súd Bratislava II požiadaný o vrátenie predmetného spisu, aby následne mohlo byť o mojom návrhu rozhodnuté...

Okresný súd... do dnešného dňa o mojom návrhu nerozhodol, je pritom zrejmé, že od podania návrhu na priznanie náhrady trov trestného konania ku dnešnému dňu uplynula doba viac než 2 rokov. Okresný súd v tomto smere teda nebol schopný ku dnešnému dňu vydať rozhodnutie o mojom návrhu – a to i napriek tomu, že od podania môjho návrhu (11. 10. 2010) do postúpenia spisu na OS BA II (09. 02. 2011) mal súd nepochybne dostatočne dlhý čas (cca 4 mesiace) na vydanie rozhodnutia. Pokiaľ Okresný súd Nitra následne súdny spis postúpil bez toho, aby najskôr o mojom návrhu rozhodol, postupoval evidentne v rozpore so zásadou práva na konanie bez zbytočných prieťahov.“

Sťažovateľka odôvodňuje priznanie primeraného finančného zadošťačenia takto:

„V súvislosti s uplatňovaným nárokom náhradou trov trestného konania – o ktorom doposiaľ nebolo zo strany Okresného súdu Nitra rozhodnuté – považujem za potrebné poukázať najmä na skutočnosť, že v dôsledku dopravnej nehody, v súvislosti s ktorou bol

odsúdený uznaný vinným zo spáchania trestného činu ublíženia na zdraví, som zostala ťažko zdravotne postihnutou – a prakticky doživotne pripútanou na invalidný vozík. Je teda zrejmé, že vzhľadom na moje zdravotné postihnutie bola moja účasť na jednotlivých úkonoch trestného konania výrazne sťažená, ba až vylúčená. Z tohto dôvodu bolo pre mňa nevyhnutné, aby som sa nechala zastúpiť splnomocnencom, ktorý by ma v trestnom konaní zastupoval a uplatňoval moje práva ako poškodenej...

Pretrvávajúce porušovanie mojich základných práv mi navyše navodzuje stav právnej neistoty, negatívne vplyvajúcej na môj psychický stav. Situácia v ktorej som sa ocitla mi tak sťažuje usporiadať si svoje majetkové pomery.

Vyššie uvedené skutočnosti preto považujem za dôvodný podklad pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, ktoré zároveň požadujem. Požadované finančné zadosťučinenie však vnímam aj ako určitú satisfakciu za to, že podľa môjho názoru, by justičné orgány mali v zmysle právneho poriadku SR dbať o to, aby ochrana práv všetkých účastníkov v konaní, bola rýchla a účinná – k čomu však zo strany Okresného súdu Nitra nedochádza.“

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„V trestnom konaní voči obž. P. L... vedenom pred Okresným súdom Nitra pod č. k.: 4T 138/2008 pre trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 224 ods. 1, 2 Tr. zák..., bolo postupom Okresného súdu Nitra porušené právo sťažovateľky... na prejednanie veci bez zbytočných prietáhov, garantované čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na prejednanie veci v primeranej lehote, garantované čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd...“

Prikazuje sa Okresnému súdu Nitra, aby v právnej veci vedenej pod č. k.: 4T 138/2008, o návrhu sťažovateľky... na náhradu trov poškodeného zo dňa 11. 10. 2010 rozhodol bez zbytočných prietáhov.

Slovenská republika, zast. Okresným súdom Nitra je povinná zaplatiť sťažovateľke... finančné zadosťučinenie vo výške 2.500,- €, do dvoch mesiacov od doručenia nálezu.

Slovenská republika, zast. Okresným súdom Nitra je povinná zaplatiť sťažovateľke... trovy konania a právneho zastúpenia v sume 269,58 € (za 2 úkony právnej služby – 1/ prevzatie a príprava zastupovania, 2/ spísanie sťažnosti na ÚS SR – každý v sume 127,16 €

+ režijný paušál v sume 7,63 €) na účet JUDr. L. K., advokáta... do dvoch mesiacov od doručenia nálezu.“

II.

Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo

slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (mutatis mutandis I. ÚS 12/01, I. ÚS 124/03).

Ústavný súd sa osobitne zamerlal na preskúmanie opodstatnenosti sťažnosti sťažovateľky, keďže pri sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru odmieta sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú, ak vzhľadom na skutočnosť, že celková doba konania pred súdom, ako aj postup zákonného sudcu nesignalizovali reálnu možnosť zbytočných prietáhov, a tým ani porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (II. ÚS 109/03), resp. ak argumenty v sťažnosti sťažovateľky nepreukázali v čase podania sťažnosti takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie (II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04).

Ústavný súd sa po oboznámení so sťažnosťou a s jej prílohami dospel k záveru, že sťažnosť je zjavne neopodstatnená.

Zo sťažnosti, ako aj z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu, ku ktorému malo dôjsť tým, že od 11. októbra 2010 nerozhodol o náhrade trov trestného konania sťažovateľky ako poškodenej trestným činom.

Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (III. ÚS 199/02, I. ÚS 38/04).

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

V prípade namietaného porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je s účinnosťou od 1. apríla 2005 takýmto prostriedkom sťažnosť adresovaná predsedovi príslušného súdu podľa § 62 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka podala 10. augusta 2012 sťažnosť na prietahy v konaní predsedovi okresného súdu. Predseda okresného súdu vo svojej odpovedi na sťažnosť na prietahy v konaní z 21. augusta 2012 sp. zn. Spr. 2162/2012 uviedol: *„Na základe Vašej sťažnosti som urobil potrebné opatrenia, a to dňa 14. 8. 2012, kedy som požiadal Okresný súd Bratislava II., aby urýchlene, t. j. obratom, zaslal spis Okresného súdu Nitra sp. zn. 4T/138/2008 Okresnému súdu Nitra, za tým účelom, aby súd mohol rozhodnúť o nároku poškodenej... Doposiaľ spis... nebol... vrátený. Po vrátení spisu bude vo veci urýchlene rozhodnuté.“*

Ústavný súd pridržiavajúc sa doterajšej stabilizovanej judikatúry považuje za potrebné poskytnúť všeobecnému súdu dostatočný časový priestor na prijatie opatrení pre účely nápravy a odstránenia protiprávneho stavu zapríčineného jeho nečinnosťou alebo neefektívnou činnosťou. Ako je zo sťažnosti a k nej pripojených príloh zrejmé, bezprostredne po doručení sťažnosti sťažovateľky na prietahy v konaní predsedovi okresného súdu bol z Okresného súdu Bratislava II vyžiadaný spis sp. zn. 4 T 138/2008, aby mohlo byť vo veci sťažovateľky rozhodnuté. Sťažnosť na prietahy adresovaná predsedovi okresného súdu tak mala účinky, ktoré od nej bolo možné očakávať, keď boli odstránené nedostatky v postupe okresného súdu, na ktoré sťažovateľka v sťažnosti poukazuje. Podľa zistenia ústavného súdu však spis sp. zn. 4 T 138/2008 nebol z Okresného súdu Bratislava II okresnému súdu stále vrátený, a teda okresný súd vo veci sťažovateľky nemohol rozhodnúť.

V súvislosti s tvrdením sťažovateľky, že okresný súd mal od 11. októbra 2010, keď sťažovateľka podala návrh na náhradu trov trestného konania, do 9. februára 2011, keď bol spis okresného súdu sp. zn. 4 T 138/2008 (ďalej len „trestný spis“) predložený Okresnému súdu Bratislava II, 4 mesiace na to, aby o jej návrhu na náhradu trov rozhodol, ústavný súd uvádza, že spis sa na okresnom súde nachádzal iba v čase od 2. decembra 2010

do 9. februára 2011, teda iba 2 mesiace, a nie 4 mesiace, ako to uvádza sťažovateľka, keďže z Krajského súdu v Nitre bol vrátený až 2. decembra 2010.

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavný súd na kratšie obdobia nečinnosti všeobecného súdu prihliada len vtedy, keď sa vyskytli opakovane a zároveň významným spôsobom ovplyvnili celkovú dĺžku súdneho konania (napr. I. ÚS 19/00). Vzhľadom na uvedené ústavný súd nepovažoval doterajší postup okresného súdu za taký, ktorý by signalizoval možnosť kvalifikovať ho po prijatí sťažnosti sťažovateľky na ďalšie konanie ako porušenie základného práva na konanie bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ďalšia nečinnosť okresného súdu (napr. ak by okresný súd po uplynutí primeranej lehoty neurgoval vrátenie spisu sp. zn. 4 T 138/2008 z Okresného súdu Bratislava II, resp. ak by po vrátení spisu vo veci v primeranej lehote nezačal konať), by mohla spôsobiť porušenie základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru, ale ústavný súd to v súčasnom období nemôže posúdiť.

Ústavný súd vzhľadom na to odmietol sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa ďalšími návrhmi uvedenými v sťažnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. decembra 2012